

17.03.2014

Kj/3

Ilmoitusasia 1

§ 293

Kaupunginhallituksen toimivallan siirtäminen henkilörekistereitä koskevilla asioissa

HEL 2014-000297 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että kaupunginhallituksen puolesta rekisteriselosteen laatimisesta, rekisterin käytöstä, tietosisällön ja käyttötarkoituksen määrittelystä, käyttöoikeuksien myöntämisen periaatteista, rekisteröidyn informoinnin ja tarkastusoikeuden toteuttamisesta, tiedon korjaamisesta sekä tietojen luovuttamisesta, rekisterin järjestelmäteknisestä ylläpidosta, rekisterin suojaamisesta sekä tietoturvan järjestämisestä, arkistoinnista ja hävittämisestä samoin kuin rekisterien ja osarekisterien vastuuhenkilöiden nimeämisestä päättää:

- kaupunginkanslian hallintojohtaja asian- ja asiakirjahallinnan järjestelmäkokonaisuuden sekä kunnalliskalenterin osalta;
- kaupunginkanslian rahoitusjohtaja antolainajärjestelmän, henkilöstökassajärjestelmän, omistajatietojärjestelmän ja avustusten käsittelyjärjestelmän sekä kaupungin keskitetyn raportointijärjestelmän osalta; sekä
- tietokeskuksen johtaja Helsingin väestötietojärjestelmän osalta.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kaupunginhallituksen puolesta rekisteriselosteen laatimisesta, rekisterin tietosisällön ja käyttötarkoituksen määrittelystä sekä tiedon korjaamisesta ja tietojen luovuttamisesta kaupungin henkilöstöhallintorekisterin osalta päättää kaupunginkanslian henkilöstöjohtaja; sekä

rekisterin käytöstä, käyttöoikeuksien myöntämisestä, rekisteröityjen informoinnin ja tarkastusoikeuden toteuttamisesta, rekisterin järjestelmäteknisestä ylläpidosta sekä rekisterin suojaamisesta ja tietoturvan järjestämisestä, arkistoinnista ja hävittämisestä koskien henkilöstöhallintorekisterin osarekistereitä päättää:

- kaupunginkanslian hallintojohtaja valtion kunniamerkkien käsittelyohjelmiston osalta;
- Palmia-liikelaitoksen toimitusjohtaja, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, puhelinluettelotietokannan osalta;

17.03.2014

- taloushallintopalvelu-liikelaitoksen toimitusjohtaja, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle, matka- ja kulunhallintajärjestelmän osalta; sekä
- kaupunginkanslian henkilöstöjohtaja muiden osarekistereiden osalta.

Vielä kaupunginhallitus päätti kumota 19.12.2011, 1145 § tekemänsä päätöksen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalvelupäällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 19.12.2011, 1145 §

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus on 19.12.2011, 1145 § päättänyt toimivallan siirtämisestä henkilörekistereitä koskevissa asioissa. Hallintokeskus, henkilöstökeskus sekä talous- ja suunnittelukeskus yhdistyivät 1.1.2014 kaupunginkansliaksi. Tämän yhdistymisen myötä on tarkoituksenmukaista kirjoittaa päätös selkeämmäksi ja aukottomaksi eli näin kumota vuonna 2011 tehty päätös ja päättää asiasta kokonaan uudelleen. Toimivaltamääräyksiä ei ole tarkoitus muuttaa, vaan ne on määritelty vastaavasti kuin vuoden 2011 päätöksessä.

Kaupunginhallitus on päätöksessä mainittujen rekistereiden rekisterinpitäjä, koska rekisterit koskevat koko kaupunkia.

Henkilötietoja käsitellään laajalti kaupungin hallinnossa sekä kaupungin henkilöstön että kaupungin asiakkaiden osalta. Useimpien kaupungin tehtävien hoito edellyttää henkilötietojen käsittelyä. Osa käsiteltävistä tiedoista on salassa pidettäviä ja arkaluonteisia. Toimintaa ohjaavat yleislakeina henkilötietolaki (523/1999) ja laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

17.03.2014

Kj/3

Lisätiedot

Leena Mällänen, tietopalvelupäällikkö, puhelin: 310 36059
leena.mallanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kaupunginhallituksen päätös 19.12.2011, 1145 §

Tiedoksi; oikaisuvaatimus, kaupunginhallitus

Virastot ja liikelaitokset

24.03.2014

Kj/7

Ilmoitusasiq 2

§ 333

Vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2015-2017 laatimisohteet

HEL 2014-002790 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä liitteen mukaisesti vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2015–2017 laatimisohteet sekä lähettää ne lauta- ja johtokunnille otettavaksi huomioon talousarvioehdotusten valmistelussa.

Samalla kaupunginhallitus päätti, että talousarvion 2015 valmistelutilanne tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi 18.8.2014. Kaupunginhallitukselle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2014 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa.

Kaupunginhallitukselle tuodaan lisäksi ehdotus 10 vuoden investointiohjelmasta vuosille 2015–2024 ja ehdotus liikenneinvestointien ohjaamisen toimintamallista sekä ehdotus toimialarajat ylittävien prosessien johtamisen hankkeista.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotustaan jäsen Mannistön vastaehdotuksen mukaisesti.

Vastaehdotus:

Lasse Männistö: Lisätään raamiin seuraavat määrärahat:
+16,5meur avoin kohdentamaton varaus, joka voi laskea tai kasvaa peruspalveluhintaindeksin ja/tai väestönkasvun ennusteiden muutoksen seurauksena.
+7meur varhaiskasvatusvirasto
+3meur sosiaali- ja terveystoimi

Kannattaja: Emma Kari

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

24.03.2014

Kj/7

Ari Hietamäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raami ja talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2015-2017 laatimisohteet - muutokset Khs 24.3.2014

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisesti vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2015–2017 laatimisohteet sekä lähettää ne lauta- ja johtokunnille otettavaksi huomioon talousarvioehdotusten valmistelussa.

Samalla kaupunginhallitus päättäne, että talousarvion 2015 valmistelutilanne tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi 18.8.2014. Kaupunginhallitukselle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2014 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa.

Kaupunginhallitukselle tuodaan lisäksi ehdotus 10 vuoden investointiohjelmasta vuosille 2015–2024 ja ehdotus liikenneinvestointien ohjaamisen toimintamallista sekä ehdotus toimialarajat ylittävien prosessien johtamisen hankkeista.

Esittelijän perustelut

Esittelijä toteaa, että kaupungin voimassa olevan suunnittelujärjestelmän mukaan kaupunginhallitus antaa vuosittain valmisteltavien toimintaa ja taloutta koskevien suunnitelmien laatimista koskevat ohjeet.

Yleinen taloustilanne

Valtiovarainministeriön 19.12.2013 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen taloustilanne näyttää synkältä. Viime vuosien aikana odotukset euroalueen talouskasvun viriämisestä ovat osoittautuneet optimistisiksi. Suomessakaan kasvu ei ole käynnistynyt odotetusti vaan bruttokansantuote on pysynyt jokseenkin ennallaan kevään jälkeen. Vuonna 2013 talous supistui Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan -1,4 prosenttia ja vuonna 2014 arvioidaan päästävän vain maltilliseen 0,8 prosentin kasvuun.

24.03.2014

Kj/7

Vuonna 2013 koko talous supistui toista vuotta peräkkäin. Talouden heikko kehitys on ollut laaja-alaista, sillä kysyntäeristä vain julkinen kulutus ja julkiset investoinnit ovat vaikuttaneet nostavasti taloudelliseen aktiviteettiin. Vuonna 2014 talouden kasvun ennakoidaan olevan pitkälti ulkomaankaupan varassa. Teollisuustuotannon arvioidaan kääntyvän kolmen negatiivisen vuoden jälkeen kasvuun vuonna 2014 ja tämän arvioidaan vetävän myös palveluiden tuotannon hienoiseen kasvuun.

Edellä mainittuun ennusteeseen sisältyy kuitenkin edelleen riskejä. Huolimatta viimeaikaisista varovaisen optimistisista uutisista koskien euroaluetta kasvun käynnistyminen on hyvin hauraalla pohjalla. Euromaiden väliset kasvuerot ja kasvuedellytykset poikkeavat merkittävästi toisistaan ja euroalue kokonaisuudessaan on vielä herkkä shokeille. Suomessa hallituksen päättämät rakenteelliset toimet vaikuttavat Suomen talouskasvuun vasta pitkällä aikavälillä.

Julkisen talouden rahoitusasema on parissa vuodessa heikentynyt noin 3 mrd. euroa hallituksen sopeutustoimista huolimatta kokonaistuotannon alenemisen vuoksi. Talouskasvu tulee olemaan lähivuodet vaimeata, eikä kasvun yksinään uskota korjaavan julkisen talouden epätasapainoa. Julkiset menot suhteessa kokonaistuotantoon kohoavat korkeimmalle tasolle 15 vuoteen. Julkinen velka lisääntyy edelleen ja valtiontalous pysyy syvästi alijäämäisenä sopeutustoimista huolimatta. BKT:n arvon ennuste vuodelle 2015 on pudonnut huomattavasti vuosi sitten ennustetusta, mikä heikentää tuntuvasti julkisen talouden tunnuslukuja. Julkisen velansuhde kokonaistuotantoon nousee 60 prosenttiin vuonna 2014.

Helsingin talouden liikkumavara

Suomen julkisessa taloudessa on tehty kuluneella hallituskaudella merkittäviä kuntien tulopohjaa leikkaavia päätöksiä. Valtion päätösten mukanaan tuomat kuntien tulopohjaa heikentävät 1,1 mrd. euron valtionosuusleikkaukset toteutetaan portaittain kasvaen vuosina 2012–2015. Tästä leikkauksesta yli kymmenesosa kohdentuu Helsingille ja heikentää siten merkittävästi Helsingin peruspalvelujen rahoitusta.

Kaupungin taloutta on lähdetty tasapainottamaan kaupunginvaltuuston vuosien 2013–2016 strategiaohjelmassa linjatulla tavalla. Keskeinen osa tätä on valtuuston asettama menojen kasvua hidastava tavoite, jossa emokaupungin käyttömenojen kasvu pidetään kustannustason nousun sekä asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella. Toinen valtuuston strategiaohjelman linjaus on rahoittaa nykyistä merkittävästi

suurempi osuus investoinneista tulo-rahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla sekä vuotuisten investointien tason rajaaminen 435 miljoonaan euroon. Kaupunginhallituksen päätöksellä molemmat tavoitteet tarkennettiin syksyllä koskemaan vuosia 2014–2017.

Vuonna 2013 kaupungin toimintamenot kasvoivat 3,6 prosenttia ilman liikelaitoksia sekä nettobudjetoituja sisäisiä palveluntuottajia Staraa ja tilakeskusta. Menokasvu ylittää valtuustokauden ensimmäisenä vuonna strategiaohjelman menokasvutavoitteen 0,4 prosenttiyksiköllä vaikka tuottavuuden parantamistavoitteesta luovuttiin vuoden 2013 osalta. Mikäli toimintamenojen kasvua tarkasteltaisiin strategiaohjelman tavoitteen mukaisesti tuottavuustavoite huomioon ottaen, ylittää toteutunut menokasvu sallitun menokasvun 1,4 prosenttiyksiköllä.

Vuoden 2015 raamia valmistellaan yhtä aikaa Helsingin Energian yhtiöittämisvalmistelujen kanssa. Kaupungin taloustilanne tulee muuttumaan oleellisesti Helsingin Energian liikutuloksen tulovirran kohdentuessa energiatuotannon investointeihin.

Helsingin Energian kertyneistä pääomista on viime vuosina voitu siirtää kaupungin palvelujen rahoittamiseen vuosittain merkittävä summa rahaa. Ilman näitä siirtoja kaupungin talous ei olisi talouden kasvaessakaan ollut tasapainossa. Helsingin Energian kehitysohjelman investointien, energiamarkkinoiden kilpailutilanteen sekä tulevan yhtiöittämisvelvoitteen vuoksi kaupungin talouden liikkumavara kapenee tulevina vuosina merkittävästi.

Energian liikutuloksen tulovirrat kaupungille vähenevät vuosien 2013–2014 arviolta noin 220 milj. euron vuosittaiselta tasolta noin 80–90 milj. euron vuosittaiselle tasolle. Tämä tarkoittaa että, taloustavoitteisiin pääsemiseksi kaupungin taloudenpitoa joudutaan vuonna 2015 kiristämään merkittävästi. Arviot tulovirran vähenemisestä ovat niin merkittäviä, että toimintamenojen kasvun on oltava vuosina 2015–2017 matala, jotta strategiaohjelman mukainen 435 milj. euron investointiraami sekä joukkoliikenneinvestointien mukainen investointitaso voidaan rahoittaa ilman merkittävää lisävelkaantumista.

Lisäksi hallituksen rakennepoliittinen ohjelma ja siinä linjatut toimenpiteet kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseksi tulevat vaikuttamaan Helsingin lähivuosien taloussuunnitteluun. Tarkemmat hallituksen linjaukset tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimeenpanosta tehdään hallituksen maaliskuussa 2014 pidettävän kehysriihen yhteydessä. Lähtökohtana hallituksen valmistelussa on, että kuntatalous vahvistuu rakennepoliittisessa ohjelmassa päätetyn mukaisesti miljardilla eurolla vuoteen 2017 mennessä.

24.03.2014

Kj/7

Raami 2015

Vuoden 2015 talousarvion raamin lähtökohtana on valtuustokauden 2013–2016 strategiaohjelman mukainen talouden tasapainoa ja tuottavuuden parantamista koskeva tavoite:

- velkaantumiskehitystä hidastetaan pitämällä emokaupungin käyttömenojen reaalikasvu asukasmäärän kasvun mukaisena vähennettynä vuotuisella 1 % tuottavuuden parantamisen tavoitteella valtuustokaudella 2013–2016 ja rahoittamalla nykyistä merkittävästi suurempi osuus investoinneista tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla.

Jotta strategiaohjelman tavoitteet voitaisiin saavuttaa muuttuneessa toimintaympäristössä liikelaitosten yhtiöittämisen vaikutukset ja rakennepoliittisen ohjelman täytäntöönpano huomioon ottaen, on vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raami laadittu siten, että kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat raamissa +0,4 % vuoden 2014 talousarvion tasosta (ilman nettobudjetoituja yksiköitä Staraa ja tilakeskusta tarkastellen).

Raamin ja siihen liittyvän toimintamenojen kasvutason keskeisenä tavoitteena on strategiaohjelman mukaisesti velkaantumiskehityksen hidastaminen. Raamissa 2015 ja taloussuunnitelmavuosina 2016–2017 kaupungin velkaantuminen hidastuu ja investointien rahoittaminen tulorahoituksella ja kiinteän omaisuuden myyntituloilla toteutuu strategiataavoitteen mukaisesti.

Verrattaessa vuoden 2015 raamia tilinpäätökseen 2013 kaupungin yhteenlasketut toimintamenot kasvavat +2,7 % (ilman nettobudjetoituja yksiköitä Staraa ja tilakeskusta tarkastellen).

Useimpien hallintokuntien toimintamenot ovat raamissa talousarvion 2014 mukaisia. Tämä johtuu kaupungin velkaantumiskehityksen hillitsemistavoitteesta. Hallintokuntien toimintamenojen tasoa tulee kuitenkin tarkastella kokonaisuutena vuosien 2013, 2014 ja 2015 osalta. Kaupunkitasolla raamin niukka liikkumavara 0,4 % on kohdennettu peruspalvelutoimintoihin.

Hallintokuntien tulee suunnitella toimintansa raamin puitteissa siten, että voimassa olevia virka- ja työehtosopimuksia noudatetaan. Kaupunginhallituksen käyttövaroihin ei ole varattu keskitettyjä palkkamäärärahoja.

Verotuloarviot perustuvat valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton veroennusteisiin. Kokonaisverotulojen arvioidaan kasvavan 3,5 % vuoden 2014 ennustetusta tasosta. Kunnallisverojen kasvuksi arvioidaan 3,5 % ja yhteisöveron kasvuksi 3,7 %. Valtakunnallisiin verotuloarvioihin liittyy riskejä ja kysymysmerkkejä, koska kokonaistuotanto on supistunut jo kahtena perättäisenä vuonna ja tuotannon kasvun ennakoidaan toteutuessaan vuonna 2014 olevan hyvin maltillista ja jäävän vuonna 2015 alle kahden prosentin.

Strategiaohjelman mukaisessa investointiraamissa on otettu huomioon indeksin mukainen kustannustason muutos.

Vuoden 2015 raamin mukaisen tulos- ja rahoituslaskelman ohessa on esitetty tulos- ja rahoituslaskelma-arviot myös vuosille 2016 ja 2017. Lisäksi on esitetty arviot koko kaupunkia koskevasta tulos- ja rahoituslaskelmasta vuosille 2015–2017.

Vuosien 2013 ja 2014 luvuissa ovat mukana liikelaitosmuotoiset Helsingin Energia ja Helsingin Satama. Vuosien 2015–2017 osalta lukuihin sisältyvät Helsingin Energialta ja Helsingin Satamalta kaupungin budjettiin kohdentuvat rahaerät yhtiöittämisvalmisteluissa käytettyjen arvioiden mukaisina.

Talousarvioehdotuksien valmistelussa huomioon otettavaa

Hallintokuntien edellytetään talousarvioehdotuksissaan ja erityisesti määrärahoja kohdentaessaan ottavan huomioon kaupunginhallituksen valmistelua ohjaavat kannanotot, erityisesti rakennepoliittisen ohjelman täytäntöönpanosta keväällä 2014 tehtävät päätökset.

Hallintokuntien tulee huomioida euromääräistä talousarvioehdotusta valmistellessaan, että Helsingin Energialle sekä Helsingin Satamalle maksettavat menot ja niiltä saatavat tulot tulee budjetoida ulkoisiksi menoiksi ja tuloiksi.

Lisäksi hallintokuntien tulee ottaa huomioon kaupunginvaltuuston 12.2.2014 käymä raamin lähetekeskustelu (www.hel.fi/päätöksenteko ja [hallinto/päätöksenteko/kaupunginvaltuusto/päätösasiakirjat/keskustelupöytäkirjat](http://www.hel.fi/hallinto/päätöksenteko/kaupunginvaltuusto/päätösasiakirjat/keskustelupöytäkirjat)).

Talousarvion 2015 valmistelutilanne tuodaan Khlle tiedoksi 18.8.2014. Kaupunginhallitukselle annetaan arvio talouden tilanteen yleisestä kehityksestä, kaupungin talouden ja toiminnan seurantaraportti 2/2014 sekä selvitys kaupunginhallituksen raamiohjeistuksen toteutumisesta hallintokuntien valmistelussa.

24.03.2014

Kj/7

Henkilöstötoimikunta on antanut laatumisohjeista lausunnon, joka jaettiin kaupunginhallitukselle 10.3.2014.

Taloudellisen tilanteen muuttuessa kaupunginhallitus tarkentaa tarvittaessa talousarvioehdotusten valmistelun perusteita ja raamia.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raami ja ja talousarvio- ja taloussuunnittelu- ja talousarvioehdotuksen 2015-2017 laatumisohjeet

Tiedoksi:

Muutoksenhakukielto; valmistelu

Lauta- ja johtokunnat sekä virastot ja liikelaitokset

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.03.2014 § 276

HEL 2014-002790 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle 24.3.2014 saakka.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Ari Hietämäki, johtava suunnittelija, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

24.03.2014

Kaj/3

Ilmoitusasia 3

§ 326

V 9.4.2014, Hermannin tontin 21677/1, tonttien 21677/2 - 4 osien ja katualueen asemakaavan muuttaminen (nro 12223, Hermannin rantatie 31-35)

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin nro 21677 tontin nro 1, korttelin nro 21677 tonttien nro 2 - 4 osien ja katualueen asemakaavan muutosehdotuksen 12.11.2013 päivätyn ja 10.3.2014 muutetun piirustuksen nro 12223 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Käsittely

Esteelliset: Jussi Pajunen

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12223 kartta, päivätty 12.11.2013, muutettu 10.3.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12223 selostus, päivätty 12.11.2013, muutettu 10.3.2014
- 3 Havainnekuva, 12.11.2013
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen, 12.11.2013, täydennetty 10.3.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Osa päätöshistoriaa (allekirjoituksin)

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

24.03.2014

Kaj/3

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Liite 4

Liite 6

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helen Sähköverkko Oy

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Alue sijaitsee Kyläsaarella Hermannin kaupunginosassa, josta teollisuus ja varastointi väistyvät ja tilalle tulee asuntoja ja palveluita.

Asemakaavan muutosehdotus mahdollistaa Espoon Solvallasta siirtyneen liikunnanohjaajien opetuksen tiloja Arcada-ammattikorkeakoulun kampusalueelle sekä Diakonia-ammattikorkeakoulun toimintojen sijoittumisen kokonaisuudessaan alueelle. Kortteliin sijoittuvat Arcadan liikuntahalli siihen liittyvine opetustiloineen sekä Diakonia-ammattikorkeakoulu kokonaisuudessaan sisältäen korkeakoulun opetus-, hallinto- ja yhteiskäyttötilat sekä kappelin.

Korttelin 21677 rajausta muutetaan vastaamaan ympäröivien katujen tarpeita. Muutosten seurauksena korttelin pinta-ala pienenee, kokonaiskerrosala vähenee 7 500 k-m². Voimassa olevassa asemakaavassa korttelin 21677 kerrosala on yhteensä 23 000 k-m². Asemakaavan muutoksessa kerrosala on yhteensä 15 500 k-m².

Asemakaavan muutosehdotuksen toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia yhteensä noin 4 milj. euroa maaperän esirakentamisesta ja puhdistamisesta sekä katujen rakentamisesta. Osa näistä kustannuksista on jo toteutunut Kyläsaarenkujan rakentamisen yhteydessä.

Esittelijän perustelut

Helsingin Yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista asumisen ja toimitilojen aluetta. Sörnäistenrannan-Hermanninrannan (Kalasataman) osayleiskaavassa alue on julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta. Nyt laadittu asemakaavan muutos on osayleiskaavan mukainen. Alueella

voimassa olevan asemakaavan nro 11783 mukaan alue on toimitilarakennusten ja autopaikkojen korttelialuetta sekä katualuetta.

Helsingin kaupunki omistaa alueen.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on käynnistetty Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy:n ja Stiftelsen Arcadan aloitteesta.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.12.2013–17.1.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta saaduista lausunnoista ympäristökeskuksella, kiinteistövirastolla, Helen Sähköverkko Oy:llä, liikuntavirastolla ja opetusvirastolla ei ole huomautettavaa. Liikuntavirasto pitää hanketta hyvänä ja kannatettavana.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) toteaa, että suunnittelualue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä sekä erinomaisissa pyöräilyolosuhteissa, mikä tukee alueelle suunniteltuja toimintoja. Laadukkaiden yhteyksien lisäksi on huolehdittava suunniteltujen toimintojen riittävästä pyöräpysäköinnistä. Liikenneviraston tulevan jalankulku- ja pyöräilyteiden suunnitteluohjeen (luonnos 7.6.2013) mukaan pyöräpaikkoja tulisi olla oppilaitoksissa 0,5 kpl oppilasta/työntekijää kohden. HSL ehdottaakin pyöräpaikkoja koskevan kaavamääräyksen nostamista suuremmaksi. Pyöräpaikkojen tulee olla enimmäkseen katettuja. Kulkuyhteyksien joukkoliikennepysäkeille tulee olla esteettömiä sekä rakennusaikana että sen jälkeen.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt polkupyörien pysäköinnin kehittämisohjelman 10.12.2013. Oppilaitoksia koskeva ohjeellinen pyöräpaikkojen määrä on sen mukaan 0,3 pyöräpaikka / oppilas. Asemakaavamääräystä on tarkistettu em. ohjeen mukaiseen muotoon.

Muissa lausunnoissa esitetyt, mm. esteettömiä kulkuyhteyksiä koskevat asiat sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, yleisten töiden lautakunnan ja pelastuslautakunnan ilmoittamat asiat on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraava muutos:

- kaavakartan polkupyöräpaikkoja koskeva määräys on muutettu muotoon: Tonteille on rakennettava vähintään 0,3 pyöräpaikkaa / henkilö. Vähintään 50 % niistä on oltava katettuja tai katetussa paikassa.

Lisäksi kaavaselostukseen on lisätty teknisluonteisena tarkistuksena kaavaselostuksen liitteenä olevasta asemakaavan seurantalomakkeesta puuttunut kerrosala.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Päätösehdotus on kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksen mukainen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36045
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12223 kartta, päivätty 12.11.2013, muutettu 10.3.2014
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12223 selostus, päivätty 12.11.2013, muutettu 10.3.2014
- 3 Havainnekuva, 12.11.2013
- 4 Vuorovaikutusraportti liitteineen, 12.11.2013, täydennetty 10.3.2014
- 5 Osa päätöshistoriaa
- 6 Osa päätöshistoriaa (allekirjoituksin)

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Otteet

Ote
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,

24.03.2014

Kaj/3

rakennusjärjestyksen
hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 6

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä
Helen Sähköverkko Oy

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Liikennelaitos -liikelaitos (HKL)
Ympäristökeskus
Opetusvirasto
Liikuntavirasto
Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnitteluvirasto 10.3.2014

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Ksv 3601_3

21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 tonttia 1 sekä osaa tonteista 2,3 ja 4 ja katualuetta koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta annetut lausunnot.

Kaupunkisuunnittelulautakunta puolsi 12.11.2013 asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Diakonia-ammattikorkeakoulun ja

Arcadan toimintojen sijoittumisen kortteliin 21677 Kyläsaarella. Kortteliin sijoittuvat Arcadan liikuntahalli siihen liittyvine opetustiloineen

sekä Diakonia-ammattikorkeakoulu kokonaisuudessaan sisältäen korkeakoulun opetus-, hallinto- ja yhteiskäyttötilat sekä kappelin.

Asemakaavan muutoksessa korttelin 21677 rajausta muutetaan vastaamaan ympäröivien katujen tarpeita. Muutosten seurauksena korttelin pinta-ala pienenee, kokonaiskerrosala vähenee 7 500 k-m². Voimassa olevassa asemakaavassa korttelin 21677 kerrosala on yhteensä 23 000 k-m². Asemakaavan muutoksessa kerrosala on yhteensä 15 500 k-m².

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.12.2013–17.1.2014.

Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia. Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa kiinteistövirasto, liikuntavirasto, opetusvirasto, ympäristökeskus, pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, Helsingin kaupunki Liikennelaitos -liikelaitos (HKL), Helen Sähköverkko Oy, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä.

Ympäristökeskuksella (29.1.2014), kiinteistövirastolla (22.1.2014), Helen Sähköverkko Oy:llä (21.1.2014), liikuntavirastolla (17.1.2014) ja opetusvirastolla (7.1.2014) ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta. Liikuntavirasto pitää hanketta hyvänä ja kannatettavana.

Helsingin kaupunki Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) (17.2.2014) toteaa, että esitetty kaava mahdollistaa hyvän ja jouhevan raitiotieradan toteuttamisen Hermannin rantatielle. Kalasataman alueen raitiotieradat tulee suunnitella yhdessä HKL:n ja HSL:n kanssa siten, että ne muodostavat teknisesti hyvän raitiotiejärjestelmän ja tukevat alueen raitioliikenteen toimintaa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) (28.1.2014) toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä. Vesihuoltoliitteessä esitettyä vesijohtoa ei tarvita yleisen vesihuollon järjestämiseen. Jos vesijohto on tarpeen ainoastaan uuden kiinteistön sprinkleriliitosten vuoksi, tulee se rahoittaa hankkeen kustannuksella.

Yleisten töiden lautakunta (21.1.2014) toteaa, että alue on rakennettavuudeltaan erittäin vaikea. Alueen tiivistymisen myötä rakennusvirastolle aiheutuu kustannuksia Kyläsaarenkadun siirtämisestä ja Hermannin rantatien leventämisestä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on arvioinut katualueiden kustannuksiksi hyvin alustavasti noin 2,5 miljoonaa euroa. Yleisten töiden lautakunta

puoltaa asemakaavan muutoksen hyväksymistä edellä esitetyn huomautuksin.

Pelastuslautakunta (21.1.2014) toteaa, että mikäli YU-korttelialueella rakennuksen julkisivussa käytetään puuta, tulee huomioida Rakentamismääräyskokoelman reunaehdot puun käyttämiselle julkisivussa. Mikäli rakennus suunnitellaan P2-luokkaisena, tulee huomioida P2-luokkaiselle rakennukselle asetetut henkilömäärärajoitteet kokoontumis- ja liikerakennuksissa.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) (20.1.2014) toteaa, että suunnittelualue sijaitsee hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä sekä erinomaisissa pyöräilyolosuhteissa, mikä tukee alueelle suunniteltuja toimintoja. Laadukkaiden yhteyksien lisäksi on huolehdittava suunniteltujen toimintojen riittävästä pyöräpysäköinnistä. Liikenneviraston tulevan jalankulku- ja pyöräilyteiden suunnitteluohjeen (luonnos 7.6.2013) mukaan pyöräpaikkoja tulisi olla oppilaitoksissa 0,5 kpl oppilasta/työntekijää kohden. HSL ehdottaakin pyöräpaikkoja koskevan kaavamääräyksen nostamista suuremmaksi. Pyöräpaikkojen tulee olla enimmäkseen katettuja. Kulkuyhteyksien joukkoliikennepysäkeille tulee olla esteettömiä sekä rakennusaikana että sen jälkeen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto toteaa, että kaupunkisuunnittelulautakunta on hyväksynyt polkupyörien pysäköinnin kehittämissuunnitelman 10.12.2013. Oppilaitoksia koskeva ohjeellinen pyöräpaikkojen määrä on sen mukaan 0,3 pyöräpaikkaa / oppilas. Asemakaavamääräystä on tarkistettu em. ohjeen mukaiseen muotoon.

Esteettömiä kulkuyhteyksiä koskevat asiat sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän, yleisten töiden lautakunnan ja pelastuslautakunnan ilmoittamat asiat on otettu huomioon kaavaehdotusta laadittaessa.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) lausunnon johdosta asemakaavan muutosehdotukseen on tehty seuraava muutos:

- kaavakartan polkupyöräpaikkoja koskeva määräys on muutettu muotoon: Tonteille on rakennettava vähintään 0,3 pyöräpaikkaa / henkilö. Vähintään 50 % niistä on oltava katettuja tai katetussa paikassa.

Lisäksi kaavaselostukseen on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia:

- kaavaselostuksen liitteenä olevasta asemakaavan seurantalomakkeesta puuttui kerrosala, joka on lisätty.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen ei liity maankäyttösopimusmenettelyä.

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lisätiedot

Salla Hoppu, arkkitehti, puhelin: 310 37240
salla.hoppu(a)hel.fi

Kiinteistövirasto 22.1.2014

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Kalasadaman asuin- ja toimitila-alueen pohjoisimpaan osaan Hermannin Kyläsaareen on laadittu kortteliin 21677 asemakaavan muutosehdotus nro 12223. Helsingin kaupunki omistaa kaava-alueen.

Kaupunki on varannut kaava-alueelta 1) urheilutoimintaa palvelevien rakennusten tontin (YU) 21677/5 Arcada-säätiölle ja/tai perustettavan yhtiön lukuun ammattikorkeakoulu Arcadan urheilu- ja voimisteluhallin sekä siihen liittyvien opetus- ja testaustilojen ja 2) toimitilarakennusten (opetustoimintaa palvelevien rakennusten) tontin (KTYO) 21677/6 OP-Eläkekassalle, OP-Eläkesäätiölle, Pohjola Vakuutus Oy:lle ja A-Vakuutus Oy:lle perustettavan kiinteistöyhtiön lukuun Diakonia-ammattikorkeakoulun (DIAK) korkeakoulun opetus-, hallinto- ja yhteiskäyttötilojen suunnittelua ja toteutusedellytysten selvittelyä varten 31.12.2014 saakka.

Aikaisemmat toimitilarakennusten tontit (KTYO) 21677/1 ja 4 on muutettu edellä mainituiksi tonteiksi ja samalla poistettu erillinen autopaikkatontti (LPA) 21677/2. Uusien muodostettavien tonttien 21677/5 ja 6 autopaikat on tarkoitus sijoittaa omille tonteille ja ajoliittymä järjestää LPA-tontin 21677/7 (entinen 3) kautta Kyläsaarenkujalle. Ajoliittymästä on sovittava erikseen Kalasadaman Palvelu Oy:n kanssa.

Kaavoittajan mukaan varatut tontit sijaitsevat Sörnäistentunnelin aluerajausten ulkopuolella, eikä tunnelihankkeella ole vaikutusta niihin. Asemakaavan muutoksessa kaava-alueen pääkäyttötarkoituksen

mukainen kerrosalamäärä vähenee 7 500 k-m² ollen 15 500 k-m² aikaisemman 23 000 k-m²:n sijasta.

Asemakaavan muutosehdotusta voidaan puoltaa, koska se on hankkeiden kanssa käytyjen neuvottelujen mukainen ja koska se mahdollistaa Arcada-Practicumin opiskelijakampuksen ja sen toimintojen edelleen kehittämisen ja laajentamisen sekä myös Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy:n sijoittumisen alueelle. Mainittujen hankkeiden toteuttaminen vahvistaa osaltaan aluetta voimakkaana osaamiskeskuksena, millä on positiivinen vaikutus koko itäisen kantakaupungin elinkeinokehitykseen.

Kiinteistövirastolla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksen johdosta.

Lisätiedot

Martti Tallila, johtava kiinteistölakimies, puhelin: 310 36449
martti.tallila(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 21.01.2014 § 23

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutos mahdollistaa Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Arcadan toimintojen sijoittumisen Hermanniin Kyläsaaren pohjoisosaan. Kortteliin sijoittuvat Arcadan liikuntahalli siihen liittyvine opetustiloineen sekä Diakonia-ammattikorkeakoulu kokonaisuudessaan sisältäen korkeakoulun opetus-, hallinto- ja yhteiskäyttötilat sekä kappelin.

Alue on rakennettavuudeltaan erittäin vaikea paksujen täyttöjen, syvälle ulottuvan savikerroksen ja syvällä olevan kantavan pohjan ja kallionpinnan takia.

Diakonia-ammattikorkeakoulun ja Arcadan liikuntahallin rakentaminen ei tässä vaiheessa aiheuta rakennusvirastolle kustannuksia. Alueen tiivistymisen myötä rakennusvirastolle aiheutuu kustannuksia Kyläsaarenkadun siirtämisestä ja Hermannin rantatien leventämisestä. Kaupunkisuunnitteluvirasto on arvioinut katualueiden kustannuksiksi hyvin alustavasti noin 2,5 miljoonaa euroa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa Hermannin asemakaavan muutoksen nro 12223 hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

24.03.2014

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 21.01.2014 § 5

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antoi kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin 21. kaupunginosan (Hermannin) korttelin 21677 tonttia 1 sekä osaa tonteista 2,3 ja 4 sekä katualuetta koskevaan asemakaavan muutosehdotukseen nro 12223 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että mikäli YU- korttelialueella P1-luokkaisen rakennuksen julkisivussa käytetään puuta, tulee huomioida Rakentamismääräyskokoelman E1- osion taulukossa: 8.3.4 mainitut reunaehdot puun käyttämiselle julkisivussa. Mikäli rakennus suunnitellaan P2- luokkaisena, tulee huomioida P2-luokkaiselle rakennukselle asetetut henkilömäärärajoitteet kokoontumis- ja liikerakennuksissa.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 0931031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi

Liikuntavirasto 17.1.2014

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Kaavamuutosalue on Sörnäistenrannan-Hermanninrannan osayleiskaavassa julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta. Se on Kalasataman pohjoisin osa-alue ja se rajautuu Toukolan rantapuistoon. Puiston toisella laidalla Toukorannassa on Arcadan kampusalue, jonka

laajenemistarpeisiin kaava vastaa. Helsingin kaupunki omistaa tällä hetkellä tyhjillään olevan alueen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Espoon Solvallassa nykyisin olevan liikunnanohjaajien opetuksen siirtäminen Arcadan kampusalueelle sekä Diakonia-ammattikorkeakoulun toimintojen sijoittumisen kokonaisuudessaan alueelle.

Arcadan kampusalue laajenee toiminnallisesti Toukorannasta etelään, Kalasataman alueelle. Liikennejärjestelyt alueella selkiytyvät, pyöräilyn ja jalankulun yhteydet paranevat.

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (KTYO) rakennusoikeus on 12 000 k-m². Korttelialueelle rakennetaan kuusikerroksinen rakennus Diakonia-ammattikorkeakoulun käyttöön. Alueelle saa rakentaa tiloja opetusta, julkista palvelua ja toimistoa varten. Kahteen alimpaan kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoustiloja.

Urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (YU) rakennusoikeus on 3 500 k-m². Korttelialueelle rakennetaan kaksikerroksinen liikuntahalli siihen liittyvine opetus- ja testaustiloihin. Liikuntahalli parantaa osaltaan lähialueen asukkaiden palvelutarjontaa. Liikuntahallilta on suora näkö- ja käyntiyhteys Toukolan rantapuistoon, jonka merkitys näin kasvaa.

Liikuntavirasto pitää hanketta hyvänä ja kannatettavana.

Lisätiedot

Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723

Ympäristölautakunta 14.01.2014 § 6

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

24.03.2014

Kaj/3

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.11.2013 § 361

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Ksv 3601_3, Hermannin rantatie 31-35, karttaruutu H4

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti lähettää 12.11.2013 päivätyn 21. kaupunginosan (Hermanni) korttelin 21677 tonttia 1 sekä osaa tonteista 2, 3 ja 4 ja katualuetta koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12223 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Lisäksi lautakunta päätti kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijoilta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Salla Hoppu, arkkitehti, puhelin: 310 37240
salla.hoppu(a)hel.fi
Johanna Iivonen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37137
johanna.iivonen(a)hel.fi
Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi
Helena Korjus, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37325
helena.korjus(a)hel.fi
Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi
Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, meluselvitys, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Opetusvirasto 7.1.2014

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Kaavamuutosalue on Sörnäistenrannan-Hermanninrannan osayleiskaavassa julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta. Se on Kalasataman pohjoisin osa-alue ja se rajautuu Toukolan rantapuistoon. Puiston toisella laidalla Toukorannassa on Arcadan kampusalue, jonka laajenemistarpeisiin kaava vastaa. Helsingin kaupunki omistaa tällä hetkellä tyhjillään olevan alueen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa Espoon Solvallassa nykyisin olevan liikunnanohjaajien opetuksen siirtäminen Arcadan kampusalueelle sekä Diakonia-ammattikorkeakoulun toimintojen sijoittumisen kokonaisuudessaan alueelle.

Arcadan kampusalue laajenee toiminnallisesti Toukorannasta etelään, Kalasataman alueelle. Liikennejärjestelyt alueella selkiytyvät, pyöräilyn ja jalankulun yhteydet paranevat.

Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (KTYO) rakennusoikeus on 12 000 k-m². Korttelialueelle rakennetaan kuusikerroksinen rakennus Diakonia-ammattikorkeakoulun käyttöön. Alueelle saa rakentaa tiloja opetusta, julkista palvelua ja toimistoa varten. Kahteen alimpaan kerrokseen saa sijoittaa liike-, näyttely- ja kokoustiloja.

Urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueen (YU) rakennusoikeus on 3 500 k-m². Korttelialueelle rakennetaan kaksikerroksinen liikuntahalli siihen liittyvine opetus- ja testaustiloihin. Liikuntahalli parantaa osaltaan lähialueen asukkaiden palvelutarjontaa. Liikuntahallilta on suora näkö- ja käyntiyhteys Toukolan rantapuistoon, jonka merkitys näin kasvaa.

Opetusvirastolla ei ole kommentoitavaa kaavamuutokseen.

Lisätiedot

Kaisa Nuikkinen, johtava arkkitehti, puhelin: 310 86291
kaisa.nuikkinen(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 30.10.2013

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:n lausuntoa Hermannin rantatien varrelle kaavoitetuista toimisto- ja urheilutiloista. Kaava sivuaa suunniteltua Hermannin rantatielle tulevaa raitiotierataa.

Kalasataman alueen raitiotieradat tulee suunnitella yhdessä HKL:n ja HSL:n kanssa siten, että ne muodostavat teknisesti hyvän raitiotiejärjestelmän ja tukevat alueen raitioliikenteen toimintaa.

Kaavoitettaessa raitiotieratojen läheisyyteen tulee kiinnittää huomiota siihen, että rakentamisessa varaudutaan raitiotien aiheuttamaan melu- ja värinähaittaan.

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Rakennusvirasto 30.8.2013

HEL 2013-005529 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt rakennusviraston mielipidettä Kyläsaaren korttelin 21677 asemakaavan muutoksesta 2.9.2013 mennessä. Suunnittelualue sijaitsee Hermannin rantatien ja Kyläsaarenkujan välissä osoitteessa Hermannin rantatie 31-35.

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa liikuntahallin rakentaminen ammattikorkeakoulu Arcadan liikunnanohjaajien opetuskäyttöön sekä Diakonia-ammattikorkeakoulun opetus- ja hallintorakennuksen rakentaminen. Tavoitteena on, että liikuntahalli palvelisi opetuskäytön ulkopuolella myös lähialueen asukkaita.

Asemakaavan muutosluonnoksessa korttelialueen rajaa on siirretty siten, että Hermannin rantatielle jää enemmän vapaata katutilaa ja vastaavasti Kyläsaarenkujan puoleista reunaa on siirretty nykyisen katualueen puolelle. Kyläsaarenkujan puoleinen tontin reuna tulee kuitenkin säilyttää entisessä linjassaan. Kyläsaarenkujan korttelin 21677 puoleiseen reunaan on juuri valmistunut vesihuoltojärjestelmä, jonka päälle ei voi rakentaa.

Suunnittelualueelle on merkitty yleisen jalankulun alue tontille rasiiteeksi. Reitin jatkuvuutta tulee tarkastella myös kaavamuutosalueen ulkopuolella. Ylläpitovastuun vaihtuminen keskeisen jalankulun reitillä tuo epäjatkuvuuskohdan ja haasteita ylläpidolle.

Rakennusvirastolla ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tai asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

§ 361
Raitiolinjoiden 2, 3 ja 7 kehittämisohjelma

Ilmoitusasia 4

HEL 2013-014920 T 08 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus päätti lähettää Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymälle seuraavan vastauksen raitiolinjoiden 2, 3 ja 7 kehittämistä koskevaan kuntayhtymän kirjeeseen:

Kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman 2013 – 2016 tavoitteissa on mm. kestävä liikumisen edistäminen joukkoliikenteen osuutta lisäämällä. Tavoitteena on 4 % -yksikön lisäys joukkoliikenteen osuudessa valtuustokauden aikana. Toimenpiteinä on mainittu tarvittavien joukkoliikenteen etuusjärjestelyjen (mm. joukkoliikennekaistat ja liikennevaloetuuudet) toteuttaminen sekä joukkoliikenteen, kävelyn tai pyöräilyn osuutta nostavien hankkeiden priorisointi.

Raitioliikenteen nopeutta ja luotettavuutta parantavilla linjakohtaisilla toimenpiteillä on mahdollista edistää strategiaohjelman em. tavoitetta.

Liikennelaitos -liikennelaitoksen sitovana toiminnallisena tavoitteena vuonna 2014 on raitioliikenteen luotettavuus 99,85 % (vuonna 2012 99,90 %). Toimenpiteiden käyttöönotto on kannatettavaa erityisesti tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta. Kehittämissuunnitelman mukaan useimmat esitetyistä toimenpiteistä vaikuttavat ennen kaikkea raitiovaunuliikenteen luotettavuuteen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on käynnistänyt toimenpiteiden valmistelun osaltaan, ja suunnitelmat valmistuvat pääosin keväällä 2014. Liikennelaitos –liikelaitos on ryhtynyt valmistelemaan hallinnonalalleen kuuluvia nopeuttamisohjelman parannustoimenpiteitä, mm. pysäkkien muutoksia, ja rakennusvirastossa on käynnistynyt työ toimenpiteiden huomioon ottamiseksi tulevissa talous- ja toimintasuunnitelmissa.

Kehittämissuunnitelmassa esitetyjä toimenpiteitä voidaan toteuttaa vuosittain käytävissä olevien määrärahojen puitteissa. Esitetyt toimenpiteet tulee asettaa tärkeysjärjestykseen muiden joukkoliikenneinvestointien kanssa niiden kokonaistomivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen mukaisesti.

Kehittämissuunnitelmassa esitettyjen jatkosuunnittelua vaativien toimenpiteiden suunnittelussa on erityisesti otettava huomioon vaikutukset asukas- ja asiointipysäköintiin sekä muuhun liikenteeseen.

Pienten kustannustehokkaiden toimien lisäksi tarvitaan pysäkkiverkkoon ja joukkoliikenteen etuusjärjestelyihin liittyviä kehittämistoimia. Näitä ja muita koko raitioliikenneverkkoa koskevia kehittämistarpeita ja -ehdotuksia on tarkoitus tarkastella kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman mukaisessa poikkihallinnollisessa ratikkaprojektissa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kappaleen kahdeksan jälkeen omaksi kohdakseen:

"Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laatimaan yhdessä HKL:n ja rakennusviraston kanssa vastuutaulukon ja aikataulun eri toimenpiteistä sekä raportoimaan edistyksen vuoden 2014 loppuun mennessä sekä ryhtymään suunnittelemaan lausunnoissa mainittua liikennevaloetuuksien parantamista"

Kannattaja: Laura Rissanen

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Kappaleen kahdeksan jälkeen omaksi kohdakseen:

"Lisäksi kaupunginhallitus kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa laatimaan yhdessä HKL:n ja rakennusviraston kanssa vastuutaulukon ja aikataulun eri toimenpiteistä sekä raportoimaan edistyksen vuoden 2014 loppuun mennessä sekä ryhtymään suunnittelemaan lausunnoissa mainittua liikennevaloetuuksien parantamista"

Jaa-äänet: 8

Jorma Bergholm, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Laura Kolbe, Björn Månsson, Osku Pajamäki, Tatu Rauhamäki, Tarja Tenkula

Ei-äänet: 6

Tuuli Koussa, Hannu Oskala, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen

Tyhjä: 1

Arja Karhuvaara

Poissa: 0

Äänin 8 - 6 (1 tyhjä) kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Esittelijä

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

31.03.2014

Ryj/1

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ote HSL:n pöytäkirjasta 19.11.2013 § 160
- 2 Raportti HSL 24/2013: Raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämissuunnitelma

Otteet

Ote
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on 19.11.2013 lähettänyt raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämissuunnitelmaa koskevan esityksen Helsingin kaupungille. HSL esittää, että kehittämissuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamiseen tähtäävä suunnittelu aloitettaisiin välittömästi vuoden 2014 alussa ja toimenpiteiden toteuttamiseen varaudutaan mahdollisimman nopeasti jo vuoden 2015 investointiohjelmista lähtien.

HSL:n kirje on liitteenä 1 ja kehittämissuunnitelma liitteenä 2.

Suunnitelman sisällöstä

HSL on teettänyt suunnitelman raitiolinjojen 2, 3 ja 7 nopeuttamisesta. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston ja liikennelaitos -liikelaituksen kanssa.

Suunnitelmassa on kartoitettu raitiolinjojen 2, 3 ja 7 nykyistä nopeutta ja luotettavuutta heikentävät tekijät linjaosuuksittain ja laadittu kehittämissuunnitelmat. Suunnitelman toimenpiteiden tavoitteena on nopeuttaa linjojen luotettavuutta, nopeutta ja matkustusmukavuutta sekä vähentää kaluston ja radan kulumista.

Linjoille on laadittu 36 kohdan kehittämissuunnitelma. Toimenpiteet on valittu niiden toteutettavuuden ja taloudellisen kannattavuuden

perusteella. Toimenpiteiden arvioidut toteuttamiskustannukset vaihtelevat suurimmaksi osaksi tuhannesta eurosta joihinkin kymmeniin tuhansiin euroihin.

Esitettyjen toimenpiteiden kustannusarvio on 417 000 euroa. Suurin osa kustannuksista on kadunrakennuskustannuksia.

Suunnitelmassa on arvioitu parannustoimenpiteiden aiheuttamat säästöt liikennöintikustannuksiin ja matkustajien matka-aikahyödyt sekä johdettu näistä liiketaloudelliset ja yhteiskuntataloudelliset hyötykustannusennusteet. Toimenpideohjelman hyödyt 20 vuoden laskentajaksolla (5 % korko) ovat kaikkiaan 2,45 miljoonaa euroa, josta liikennöintikustannussäästöjen osuus on noin 0,57 miljoonaa euroa ja matkustajien aikasäästöjen arvo on noin 1,89 miljoonaa euroa.

Toimenpiteet on jaettu viiteen ryhmään: (1) pysäköintiä, (2) erottelua ja (3) liikenneturvallisuutta koskeviin rakenteellisiin toimenpiteisiin, (4) pieniin toimenpiteisiin sekä (5) jatkosuunnittelua vaativiin tai muutoin myöhemmin toteutuviin toimenpiteisiin. Viimeiseen ryhmään kuuluville toimenpiteille ei ole laadittu tarkempia suunnitelmia eikä kustannusarvioita. Viimeisen ryhmän toimenpide-ehdotuksia voidaan tarkastella myöhemmin muiden suunnitelmien yhteydessä tai osana kaupungin strategiaohjelman mukaista ratikkaprojektia.

Eri kehityskohteille on yleissuunnitelmatasoiset ratkaisuehdotukset. Toimenpidekortit ovat suunnitelman liitteenä.

HSL:n ehdotukset jatkotoimenpiteiksi

HSL:n mukaan on suositeltavaa aloittaa kehittämisohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden tarkempi toteutusvaiheen suunnittelu mahdollisimman pian. Lisäksi kehittämisohjelmaa tulee jatkossa tukea selvittämällä mahdollisuudet tehostaa liikennevaloetuksia raitioliikenteen reiteillä.

Jo tehtyjen raitioliikenteen kehittämisohjelmien havainnot raitioliikenteen ongelmista pitää ottaa huomioon jatkossa uusia raitioiteitä suunniteltaessa, samoin raitioliikenteen erityispiirteet raitiovaunukaistojen leveyden mitoituksessa sekä erottelussa muusta liikenteestä.

HSL korostaa myös, että raitioliikenteen kehittämisen tavoitteet ja pitemmän aikavälin toimintalinjat on perusteltua valmistella osana Helsingin strategiaohjelma 2013 – 2016:n mukaisessa raitioliikenteen kehittämisprojektissa.

Saadut lausunnot

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä suunnitelmassa toteutettavaksi esitetyt toimenpiteet ovat kustannustehokkaita, ja ne on perusteltua toteuttaa nopeasti. Toimenpiteiden valmistelu on käynnistetty virastossa, ja suunnitelmat valmistuvat pääosin keväällä 2014. Pysäkkien muutoksia on ja liikennevaloja koskevia kehittämistoimia on tarpeen tarkastella erikseen.

Liikennelaitos -liikelaite ilmoittaa ryhtyvänsä valmistelemaan hallinnonalalleen kuuluvia nopeuttamisohjelman parannustoimenpiteitä, mm. pysäkkien muutoksia. Liikennelaitos -liikelaite pitää erityisesti liikennevalo-ohjauksen kehittämistä olennaisena toimenpiteenä. Pysäkkien määrää ja sijaintia on myös syytä tarkastella.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että parannusehdotusten jatkosuunnittelu ja toteuttaminen edellyttää virastojen välistä yhteistyötä ja hankkeiden koordinoitua. Rakenteellisten toimenpiteiden liikennesuunnittelu tulee käynnistää nopeasti, jotta niitä voidaan ohjelmoida laadittavassa talousarvioehdotuksessa 2015. Toimenpideehdotukset pitäisi asettaa tärkeysjärjestykseen niiden raitiolinjojen kokonaistoimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen mukaisesti. Lautakunta kannattaa myös pysäkkiverkon tarkastelua erikseen.

Esittelijän kannanotot

Kaupunginvaltuuston hyväksymän strategiaohjelman 2013 – 2016 tavoitteissa on mm. kestävän liikkumisen edistäminen joukkoliikenteen osuutta lisäämällä. Tavoitteena on 4 % -yksikön lisäys joukkoliikenteen osuudessa valtuustokauden aikana. Toimenpiteinä on mainittu tarvittavien joukkoliikenteen etuusjärjestelyjen (mm. joukkoliikennekaistat ja liikennevaloetuuudet) toteuttaminen sekä joukkoliikenteen, kävelyn tai pyöräilyn osuutta nostavien hankkeiden priorisointi.

Raitioliikenteen nopeutta ja luotettavuutta parantavilla linjakohtaisilla toimenpiteillä on mahdollista edistää strategiaohjelman em. tavoitetta. Liikennelaitos -liikennelaitoksen sitovana toiminnallisena tavoitteena vuonna 2014 on raitioliikenteen luotettavuus 99,85 % (vuonna 2012 99,90 %). Toimenpiteiden käyttöönotto on kannatettavaa erityisesti tämän tavoitteen saavuttamisen kannalta. Kehittämissuunnitelman mukaan useimmat esitetyistä toimenpiteistä vaikuttavat ennen kaikkea raitiovaunuliikenteen luotettavuuteen.

Osa toimenpiteistä on toteutettavissa helposti ja varsin vähin kustannuksin. Kaupunkisuunnitteluvirastossa, liikennelaitos – liikelaitoksessa ja rakennusvirastossa on käynnistynyt valmistelutyö

toimenpiteiden toteuttamiseksi ja huomioon ottamiseksi tulevissa talous- ja toimintasuunnitelmissa.

Pienten kustannustehokkaiden toimien lisäksi tarvitaan raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämissuunnitelmassa ja lausunnoissa mainittuja pysäkkiverkkoon ja joukkoliikenteen etuusjärjestelyihin liittyviä merkittävämpiä kehittämistoimia. Näitä on tarkoitus tarkastella strategiaohjelman mukaisessa poikkihallinnollisessa ratikkaprojektissa, joka strategiaohjelman mukaan perustetaan kehittämään raitioliikennettä ja valmistautumaan sen laajentamiseen. Ratikkaprojekti on käynnistynyt kaupunkisuunnitteluviraston johdolla.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Saara Kanto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 25531
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ote HSL:n pöytäkirjasta 19.11.2013 § 160
- 2 Raportti HSL 24/2013: Raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämissuunnitelma

Otteet

Ote
Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet
Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi; Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ksv
HKL
HKR

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 04.02.2014 § 52

HEL 2013-014920 T 08 00 02

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämisohjelma toteuttaa joukkoliikenteen kehittämistavoitetta, joka sisältyy Helsingin strategiaohjelmaan vuosille 2013-2016.

Kehittämisohjelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset kohdistuvat nykyisten raitiolinjojen toimivuuden parannusehdotuksiin. Ehdotetut parannukset lisäävät raitioliikenteen luotettavuutta, matka-ajan lyhentymistä, liikennöintikustannusten alenemista ja lisäksi yleistä liikenneturvallisuutta. Parannusehdotusten investointikustannukset ovat 417 000 euroa ja ovat kohtuullisia saavutettaviin hyötyihin nähden.

Parannusehdotusten jatkosuunnittelu ja toteuttaminen edellyttää virastojen välistä yhteistyötä ja eri toimijoiden vastuulla olevien hankkeiden koordinoitua yhteisen kunnallisteknisen työmaan periaatteiden mukaisesti. Rakenteellisten toimenpiteiden liikennesuunnittelu tulee Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän ehdotuksen mukaisesti käynnistää kaupunkisuunnitteluvirastossa mahdollisimman pian yhteistyössä HSL:n, rakennusviraston ja HKL-liikelaitoksen kanssa, jotta toimenpiteet täsmentyvät myös kustannusarvioiltaan ja ne voidaan ohjelmoida keväällä 2014 laadittavassa talousarvioehdotuksessa vuodesta 2015 lähtien. Lisäksi toimenpide-ehdotukset tulisi asettaa tärkeysjärjestykseen niiden raitiolinjojen kokonaistoimivuuteen ja liikenneturvallisuuteen vaikuttavien hyötyjen mukaisesti. Toteutusmahdollisuuksia ja -järjestystä priorisoitaessa tulee huomioida kussakin kohteessa mahdolliset muut liikennejärjestelymuutokset kuten pyörätiejärjestelyt ja/tai muiden toimijoiden suunnitellut toimenpiteet.

Kehittämisohjelmassa todetaan, että pysäkkiverkon tarkoituksenmukaisista muutoksista on tarpeen laatia erillinen selvitys. Pysäkkiverkon muutoksiin liittyy suuri tarve asukasvuorovaikutukselle ja viestinnälle. Pysäkkien sijainteihin liittyviä toimenpiteitä on perusteltua tehdä vasta kun laajamittainen koko raitiolinjasto koskeva analyysi on tehty. Liikennesuunnitelmien edellyttämä vuorovaikutus asukkaiden kanssa tulee toteuttaa kaupunkisuunnitteluvirastossa ennen rakennusviraston katusuunnitelmien laadinnan käynnistämistä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Helena Ström, va. toimistopäällikkö, puhelin: 310 38571
helena.strom(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 04.02.2014 § 15

31.03.2014

Ryj/1

HEL 2013-014920 T 08 00 02

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä on laatinut raitiolinjojen 2, 3 ja 7 kehittämissuunnitelman yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston ja HKL-liikelaitoksen kanssa. Suunnitelmassa toteutettaviksi esitetyt toimenpiteet ovat kustannustehokkaita ja ne on perusteltua toteuttaa nopeasti.

Suunnitelman toimenpiteiden valmistelu on käynnistetty liikennesuunnitteluosastolla ja tarvittavat suunnitelmat valmistuvat pääosin kevään 2014 aikana. Osa toimenpiteistä ei vaadi päätöstä, koska liikennejärjestelyt eivät muutu esimerkiksi korvattaessa maalattu sulkuviiva reunakivellä. Suunnitelmassa jatkosuunnittelua vaativiksi merkityjä toimenpide-ehdotuksia tarkastellaan jatkossa muiden suunnitelmien yhteydessä tai osana vuoden 2014 aikana käynnistyvää kaupungin strategiaohjelman mukaista ratikkaprojektia.

Suunnitelma ei sisällä muutoksia pysäkkien määrään ja sijainteihin. Pysäkkien muutokset on tarkoituksenmukaista tarkastella erikseen koko raitioliikenneverkon kattavana kokonaisuutena ja muutosehdotukset vaativat laajaa vuorovaikutusta. Pysäkkiverkon tarkastelun tueksi on lisäksi tarpeen määritellä raitioliikenteen pitkän tähtäimen tavoitteellinen laajuus ja rooli joukkoliikennejärjestelmässä. Nämä tavoitteet asetetaan osana poikkihallinnollista ratikkaprojektia ja tavoitteita käsitellään myös yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Liikennevaloja koskevien kehittämistoimenpiteiden tarkastelut eivät sisältyneet työhön vaan ne tehdään myöhemmin erikseen.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) 23.01.2014 § 17

HEL 2013-014920 T 08 00 02

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

HSL on teettänyt vuonna 2013 suunnitelman raitiolinjoiden 2, 3 ja 7 nopeuttamisesta. HKL on osallistunut suunnitelman laatimiseen asiantuntijana yhdessä Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston kanssa. Suunnitelmassa on laadittu 36 erilaista toimenpidettä, joiden tavoitteena on nopeuttaa raitioliikennettä sekä parantaa raitioliikenteen luotettavuutta.

HSL:n suunnitelmassa on esitetty lukuisia pieniä parannustoimenpiteitä, joiden arvioidut investointikustannukset vaihtelevat tuhannesta eurosta muutamaan sataan tuhanteen euroon. Parannustoimenpiteille on arvioitu säästöt liikennöintikustannuksissa ja matkustajien matka-aikahyödyt sekä johdettu näistä liiketaloudelliset ja yhteiskuntataloudelliset höyty-kustannusennusteet. Lisäksi on ehdotettu muutamaa suurempaa toimenpidettä, joille ei kuitenkaan ole laskettu kustannusarvioita, sillä ne toteutetaan joko raitiotieratojen perusparannusten tai muun katurakentamisen yhteydessä.

Laaditussa nopeuttamishjelmassa ei ole esitetty laajoja katujärjestelyjä tai pysäkkien määrän ja sijainnin muutoksia. Syynä on aiempien suunnitelmien hidas eteneminen päätöksenteossa ja toteutuksessa. Kuitenkin suunnitelmaa laadittaessa nähtiin, että etenkin pysäkkien määrän ja sijainnin muuttamisella olisi suuri merkitys raitioliikenteen nopeutumisen kannalta.

Ehdotetuilla nopeuttamistoimenpiteillä saavutetaan pitkällä aikavälillä merkittäviä säästöjä liikennöintikustannuksissa ja matkustajien aikasäästönä. Vuosittaiset liikennöintikustannusten säästöt on arvioitu noin 567 tuhanneksi euroksi ja vastaavasti matkustajien aikasäästöt 1,9 miljoonaksi euroksi vuosittain. Vastaavat investoinnit on arvioitu 417 tuhannen euron arvoisiksi. Lisäksi esitetyt parannukset auttavat lisäämään liikenteen luotettavuutta, jolle ei kuitenkaan ole laskettu euromääräistä hyötyä.

HKL ryhtyy valmistelemaan omalle hallinnon alueelleen kuuluvia nopeuttamishjelman parannustoimenpiteitä, mm. pysäkkialueiden muutoksia. Nämä edellyttävät kuitenkin mm. voimassa olevien liikennesuunnitelmien muuttamista. Suuri osa esitetyistä nopeutustoimenpiteistä kuuluu rakennusviraston hallinnoimille katualueille. HKL kehottaakin muita hallintokuntia ryhtymään omalta osaltaan vaadittaviin toimenpiteisiin, jotta nopeutusohjelman parannustoimenpiteet saadaan toteutettua mahdollisimman nopeasti.

HKL kehottaa jatkamaan suunnittelua myös niille osa-alueille, joita tässä suunnitelmassa ei vielä ehdotettu. HKL näkee erityisesti

liikennevalo-ohjauksen kehittämisen olennaisena toimenpiteenä. Myös ratalinjausten muuttamista ja kaistajärjestelyjen kehittämistä on syytä tutkia. Mäkelänkadulla myös vasemmalle kääntymisen kieltoja tai fyysisiä esteitä tulisi harkita pienempiin risteysiin.

Jatkotyön yhteydessä myös pysäkkien määrää ja sijaintia on syytä tarkastella kriittisesti. Pysäkkien poistaminen aiheuttaa aina haittaa matkustajille ja on siksi viimesijainen nopeutuskeino, mutta raitioliikenteen pääreiteillä myös sitä tulee harkita, mikäli muut nopeuttamistoimet eivät yksin riitä.

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, projektipäällikkö, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637
Alv.nro
FI02012566